

PRINCIPY POUŽITÍ VOJENSKÉHO LETECTVA A PVO

*Vojenské letectvo a vojsko protivzdušné obrany je jedním ze základních druhů ozbrojených sil. Rostoucí význam operací vedených ve vzdušném prostoru (třetí dimenzi) a neoddělitelnost ofenzivní a defenzivní činnosti v tomto prostoru slučují obě základní složky **letectvo a PVO v jednotný centrálně řízený systém.***

Vojenské letectvo a PVO tvoří pružný strategickooperační systém určený k vedení samostatných vzdušných nebo kombinovaných vzdušných a pozemních operací. Tyto operace jsou založeny na soudobé třírozměrné technologii operační činnosti, tj. technologii schopné zbavit protivníka výhod iniciativy vyplývající z obranné podstaty vojenské doktríny.

Vysoká operační výkonnost vojenského letectva a PVO vyplývá z jejich čtyř **základních vlastností** tj.:

- z velkého dosahu při vysoké operační rychlosti,
- dostačující palebné účinnosti,
- vysoké pohotovosti,
- relativní nezávislosti na vlivu terénu (především letectvo).

Na základě těchto vlastností tvoří letectvo a PVO hlavní údernou sílu na válčišti a v počátečním období ozbrojeného konfliktu střední a vysoké intenzity vytváří, spolu s aktivovatelnými a mobilními pozemními vojsky, první strategický sled.

Operační použití každého systému i letectva a PVO musí odpovídat plněnému strategickooperačnímu úkolu na válčišti.

Žádaného úspěchu je možné dosáhnout jen jsou-li respektovány tyto základní principy operačního použití:

a) Závislost výsledku konfliktu a úspěšného vedení operací pozemních vojsk na vzdušné převaze.

Z uvedené závislosti vyplývá, že boj o vzdušnou převahu, i když nedosáhne žádaný cíl, musí být organizován a veden tak, aby způsobil protivníkovi takové ztráty, jejichž hodnota převyší jím očekávaný zisk, to jest, že i jeho potenciální vítězství ve vzdušném sražení nesplní podmínku agrese.

Proto musí mít boj o vzdušnou převahu za každé situace prioritu, musí být dotován maximálním úsilím a jeho účinnost zajištěna výběrem odpovídajících cílů a způsobů činnosti.

Zvýšený význam nabývá tento boj v počátečním období konfliktu, kdy pozemní vojska nemusí být vždy plně rozvinuta a boj musí vést vojenské letectvo a PVO v relativním osamocení.

Jakkoliv je, zvláště v podmínkách konvenčního boje, převaha ve vzduchu žádaným cílem, nemusí být vždy uskutečnitelná nebo ekonomicky dostupná. Nedá-li se vybojovat celková převaha ve vzduchu, musí být cílem letectva a vojska PVO vybojovat a udržet alespoň jistý stupeň převahy omezený v čase a prostoru.

Stupeň požadované vzdušné převahy určuje velitel vojenského letectva a PVO na válčišti a je na jeho rozhodnutí, jako úsilí, prostředky a způsoby proti jakým cílům v daném boji použije.

b) Pružnost použití je nejvýraznějším principem operační použitelnosti letectva a PVO v třírozměrných operacích.

Spočívá především v možnosti rychle překonávat velké vzdálenosti a účinně ničit strategicky významné cíle podle potřeby situace kdekoli na válčišti.

Dále spočívá ve schopnosti stupňovat v souladu se situací úsilí, alternovat používané prostředky ničení i způsoby jejich použití a rychle přenášet úsilí jak do ohrožených prostorů, tak do prostorů z vlastního zájmu výhodných.

Nejvýraznější přednost pružnosti však vždy spočívá v možnosti současně vést obranné i útočné operace a měnit poměr jejich váhy a rozsahu podle situace na válčišti se zvláštním zřetelem na existující poměr sil a stupeň existující převahy.

c) Soustředění sil a jednota úsilí je princip závazný i pro vojenské letectvo a PVO. Nezdůvodnitelný rozptýl sil a prostředků může možný úspěch ohrozit. Různé druhy činností se musí navzájem doplňovat a směřovat k dosažení společného cíle. Splnění těchto požadavků je umožněno především velením a řízením z nejvyšší aplikovatelné úrovně velitelského stupně, účelným spojením centralizovaného velení a decentralizovaného vedení bojové činnosti, utajováním příprav

k neočekávanému požití nových způsobů vedení bojové činnosti a jejich překvapivým použitím při ničení protivníka, velitelského stupně.

d) **Ofenzivní charakter činnosti** zajišťuje získání iniciativy a jejím prostřednictvím i potřebné převahy umožňující ofenzivní nasazení druhých a dalších operačních sledů, stupňování úsilí a účinnosti.

e) **Hospodárnost úsilí** je charakterizována využíváním jen toho úsilí, které vyžaduje dosažení stanoveného cíle. Toho lze dosáhnout správným výběrem a použitím prostředků, jejich uskupením do optimálních sestav, vysokou produktivitou jejich činnosti, racionálním rozložením sil v čase a prostoru.

f) **Účinná ochrana a vysoká odolnost** omezuje účinky úderů protivníka a vyvolává potřebu jejich opakování. Tím snižuje jeho celkově dosažitelný operační úspěch. Spolu s kvalitní organizací velení umožňuje plné využití bojové síly a pružnosti letectva a PVO k dosažení úspěchu. Vysoké odolnosti se dosahuje především včasnými manévry silami a prostředky a tvorbou smíšených bojových sestav. V podmínkách třírozměrného boje bude ochrana systému letectva a PVO zajišťována i pozemními vojsky, které musí vojenskému letectvu a PVO k udržení jejich výkonnosti zajistit po stanovený čas bezpečný operační prostor.

Principy použití letectva a PVO v sobě zahrnují základní ustanovení, nejdůležitější doporučení k plánování a vedení bojové činnosti vojenského letectva a PVO a lze je považovat za výsledek lidského poznání zákonitostí bojové činnosti.